

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

24 04 2024

м. Київ

№ 525

**Про затвердження стандарту
фахової передвищої освіти
зі спеціальності 271 Морський та
внутрішній водний транспорт**

Відповідно до частини другої статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), та Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.01.2024 № 22),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 271 Морський та внутрішній водний транспорт галузі знань 27 Транспорт освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», що додається.

2. Установити, що стандарт фахової передвищої освіти, зазначений у пункті 1 цього наказу, вводиться в дію з 2024/2025 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства освіти
і науки України**

24 04 2024 № 575

СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 27 Транспорт

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 271 Морський та внутрішній водний транспорт

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2024**

1. Преамбула

Стандарт фахової передвищої освіти (далі – Стандарт): освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр», галузь знань 27 Транспорт, спеціальність 271 Морський та внутрішній водний транспорт.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24 04 2024 № 575

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 271 Річковий та морський транспорт Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

ДОЦЕНКО заступник начальника з навчальної роботи Херсонського
Георгій Федорович морського фахового коледжу рибної промисловості,
спеціаліст вищої категорії

ДУДОВА голова циклової комісії судноводійних дисциплін
Діна Відокремленого структурного підрозділу «Морський
Олександрівна фаховий коледж Херсонської державної морської
академії», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

КОТЛЯРЧУК завідувач судноводійного відділення Одеського
Анатолій морехідного фахового коледжу морського та
Федорович рибпромислового флоту імені Олексія Соляника
спеціаліст вищої категорії, старший викладач

МАХНО начальник циклової комісії кораблеводіння та
Максим корабельної енергетики відділення військової підготовки
Вадимович Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий
коледж морського транспорту Національного
університету «Одеська морська академія», спеціаліст
другої категорії, капітан 3 рангу

ЧЕБАН заступник начальника з навчальної роботи,
Андрій Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний
Олександрович фаховий коледж ім. О. І. Маринеска Національного
університету «Одеська морська академія»,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 271 Річковий та водний транспорт Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 20.09.2021 р. №3).

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 20.09.2021 р. №5).

Стандарт розглянуто на засіданні сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 21.10.2021 р. №.13)

Фахову експертизу проводили:

САГАЙДАК
Олександр
Іванович заступник директора ТОВ «Ольвія Мерітайм», капітан далекого плавання, дійсний член Морського інституту Великої Британії, член-кореспондент Всеукраїнської громадської наукової організації «Транспортна академія України»

КОЛЕГАЄВ
Михайло
Олександрович директор Навчально-наукового інституту інженерії Національного університету «Одеська морська академія», кандидат технічних наук, професор, заслужений працівник освіти, академік Всеукраїнської громадської наукової організації «Транспортна академія України», механік першого розряду

МАМАЙ
Максим
Олександрович електромеханік першого розряду, ТОВ «Інтегрований Транспортний Сервіс»

Методичну експертизу проводили:

БОРХАЛЕНКО
Юрій
Олександрович кандидат технічних наук, методист науково-методичного кабінету інженерно-технічної та технологічної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», спеціаліст вищої категорії

ШЕВЧЕНКО
Володимир Іванович завідувач науково-методичного кабінету інженерно-технічної та технологічної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

Стандарт розглянуто Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України і Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 271 Річковий та морський транспорт Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту, сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 01.02.2024 р. № 2).

2. Загальна характеристика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Форми здобуття освіти	- інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); - індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві)); - дуальна
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з морського та внутрішнього водного транспорту.
Професійна(і) кваліфікація(ї)	
Кваліфікація в дипломі	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр Спеціальність – 271 Морський та внутрішній водний транспорт Спеціалізація – (вказати назву спеціалізації за наявності) Освітньо-професійна програма (вказати назву)
Опис предметної області	Об'єкт діяльності – судна, плавбази; системи управління рухом суден; системи гарантування безпеки судноплавства, об'єкти інфраструктури внутрішнього водного транспорту. Об'єкт вивчення – судноводіння, обробка, розміщення вантажів; управління операціями судна, піклування про людей; судові механічні установки; електрообладнання, електронна апаратура, системи управління; технічне обслуговування, ремонт; радіозв'язок. Цілі навчання – підготовка фахівців, здатних вирішувати спеціалізовані задачі та виконувати практичні завдання у сфері морського та внутрішнього водного транспорту. Для спеціалізацій 271.01, 271.02, 271.03 – виконувати функції відповідно до вимог Кодексу ПДНВ рівня експлуатації; для спеціалізації

	<p>271.04 – виконувати функції відповідно до вимог Директиви (ЄС) 2017/2397, рівня управління.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області – теоретичні основи устрою судна, автоматичного управління, механічної, електричної інженерії; управління суднами, методи навігації, дистанційного спостереження об'єктів, прогнозування метеорологічних умов, захисту довкілля, оцінювання ризиків, прийняття рішень, протиаварійне управління, управління ресурсами.</p> <p>Методи, методики та технології – навігації, обробки, розміщення вантажів, управління операціями судна, піклування про людей на судні, суднової електричної інженерії, автоматизованого та автоматичного управління, технічного обслуговування, ремонту, радіозв'язку.</p> <p>Інструменти та обладнання – засоби, системи навігації управління морськими та суднами внутрішнього плавання, експлуатації, ремонту флоту, безпеки судноплавства та охорони довкілля.</p>
Академічні права випускників	<p>Продовження здобуття освіти за початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти та/або першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти</p> <p>Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих, у тому числі у сфері післядипломної освіти.</p>
Працевлаштування випускників	

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти

Фахова передвища освіта може здобуватися на основі базової середньої освіти, повної загальної (профільної) середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 180 кредитів ЄКТС.

На основі базової середньої освіти здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра.

Мінімум 50 % обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

4. Перелік компетентностей випускника

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК1. Здатність до планування часу на рейс. ЗК2. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами. ЗК3. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК5. Здатність працювати в команді. ЗК6. Здатність до застосування технологій збереження навколишнього середовища. ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні. ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні компетентності, які є загальними для всіх спеціалізацій</p>	<p>ЗСК1. Здатність забезпечити протипожежну безпеку та вміння боротися з пожежами на судах. ЗСК2. Здатність контролювати безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів. ЗСК3. Здатність виконувати вимоги судових планів дій під час аварійних ситуацій та схем з боротьби за живучість судна, а також здійснювати дії у випадку аварійних ситуацій згідно з цим планом.</p>

	<p>ЗСК4. Здатність надати першу медичну допомогу та застосовувати засоби першої медичної допомоги на судах.</p> <p>ЗСК5. Здатність здійснювати контроль за виконанням вимог національного і міжнародного законодавства в сфері мореплавства та заходів щодо забезпечення охорони людського життя на морі, охорони і захисту морського середовища.</p> <p>ЗСК6. Здатність забезпечувати контроль щодо дотримання правил протипожежної безпеки, техніки безпеки, безпеки персоналу та судна.</p> <p>ЗСК7. Здатність до проведення навчальних занять та тренінгів на борту судна в межах сфери своєї відповідальності.</p> <p>ЗСК8. Здатність використовувати системи внутрішньо-суднового зв'язку.</p>
<p>Спеціальні компетентності Спеціалізація 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»</p>	<p>СК1. Здатність до планування переходу та визначення місцезнаходження судна.</p> <p>СК2. Здатність до несення безпечної навігаційної вахти.</p> <p>СК3. Здатність використовувати радіолокатор та засоби автоматичної радіолокаційної прокладки для забезпечення безпеки мореплавства.</p> <p>СК4. Здатність використовувати електронні картографічні навігаційно-інформаційні системи для забезпечення безпеки мореплавства.</p> <p>СК5. Здатність виконувати процедури дій під час аварійних ситуацій і вживати заходи застереження для захисту та безпеки екіпажу і пасажирів.</p> <p>СК6. Здатність використовувати знання, розуміння та професіоналізм під час отримання сигналу лиха на морі.</p> <p>СК7. Здатність передавати та отримувати інформацію за допомогою візуальних сигналів.</p> <p>СК8. Здатність використовувати обладнання глобального морського зв'язку, передавати та отримувати інформацію і забезпечувати радіозв'язок.</p> <p>СК9. Здатність тлумачити та аналізувати метеорологічні та океанографічні умови плавання.</p> <p>СК10. Здатність маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах.</p> <p>СК11. Здатність забезпечувати контроль за розміщенням, кріпленням, завантаженням та розвантаженням вантажів.</p>

	<p>СК12. Здатність проводити огляди та повідомляти про недоліки та пошкодження вантажних приміщень, люкових закриттів, баластних танків.</p> <p>СК13. Здатність забезпечувати виконання вимог стосовно запобігання забрудненню.</p> <p>СК14. Здатність підтримувати придатність судна до плавання.</p> <p>СК15. Здатність забезпечувати контроль за дотриманням законодавчих вимог, які стосуються безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища в межах своєї сфери відповідальності.</p>
<p>Спеціалізація 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»</p>	<p>СК1. Здатність використовувати відповідні інструменти для виготовлення деталей та проведення ремонту.</p> <p>СК2. Здатність використовувати ручні інструменти та вимірювальні обладнання для розбирання, технічного обслуговування та збирання суднової установки й обладнання.</p> <p>СК3. Здатність використовувати інструменти, електричне та електронно-вимірювальне і випробувальне обладнання для виявлення несправностей, технічного обслуговування та ремонтних робіт.</p> <p>СК4. Здатність до несення безпечної вахти в машинному відділенні.</p> <p>СК5. Здатність здійснювати експлуатацію головних та допоміжних механізмів і пов'язаних з ними систем управління.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати експлуатацію паливних, мастильних, баластних та інших насосних систем та пов'язаних з ними систем управління.</p> <p>СК7. Здатність виконувати необхідні дії, розрахунки і записи під час операцій з нафтопродуктами.</p> <p>СК8. Здатність здійснювати експлуатацію електрообладнання, електронної апаратури і систем управління.</p> <p>СК9. Здатність до усвідомлення відповідальності під час прийняття рішень у непередбачуваних та аварійних ситуаціях, пов'язаних з експлуатацією суднового енергетичного обладнання.</p> <p>СК10. Здатність здійснювати технічне обслуговування суднових механічних систем, зокрема систем управління.</p>

	<p>СК11. Здатність використовувати системи внутрішньо-суднового зв'язку.</p> <p>СК12. Здатність забезпечити виконання вимог стосовно запобігання забрудненню.</p> <p>СК13. Здатність підтримувати придатність судна до плавання.</p> <p>СК14. Здатність забезпечувати контроль за дотриманням законодавчих вимог, які стосуються безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища в межах своєї сфери відповідальності.</p> <p>СК15. Здатність до сприяння безпеці та персоналу судна.</p>
<p>Спеціалізація 271.03 «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики»</p>	<p>СК1. Здатність здійснювати контроль за експлуатацією електричних і електронних систем, а також систем управління в межах визначеної сфери відповідальності.</p> <p>СК2. Здатність контролювати роботу автоматичних систем управління руховою установкою та допоміжними механізмами в межах визначеної сфери відповідальності.</p> <p>СК3. Здатність здійснювати експлуатацію генераторів та систем розподілу електроенергії.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати експлуатацію та технічне обслуговування силових систем з напругою більш ніж 1000 вольт.</p> <p>СК5. Здатність використовувати комп'ютери та комп'ютерні мережі на судні.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати технічне обслуговування та ремонт електричного та електронного обладнання.</p> <p>СК7. Здатність здійснювати технічне обслуговування та ремонт систем автоматики та управління головною руховою установкою та допоміжними механізмами.</p> <p>СК8. Здатність здійснювати технічне обслуговування та ремонт навігаційного обладнання на містку та систем суднового зв'язку.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати технічне обслуговування та ремонт електричних, електронних систем та систем управління палубними механізмами та вантажопідйомним обладнанням.</p> <p>СК10. Здатність здійснювати технічне обслуговування та ремонт систем управління та безпеки побутового обладнання.</p> <p>СК11. Здатність застосовувати знання конструкції судна, судових механізмів та суднового обладнання.</p>

	<p>СК12. Здатність усвідомлювати відповідальність, приймати рішення і дотримуватися порядку дій та процедур під час аварій.</p> <p>СК13. Здатність забезпечити виконання вимог стосовно запобігання забрудненню.</p> <p>СК14. Здатність забезпечувати контроль за дотриманням законодавчих вимог, які стосуються безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища в межах своєї сфери відповідальності.</p> <p>СК15. Здатність сприяти безпеці персоналу та судна.</p>
<p>Спеціалізація 271.04 «Судноводіння на внутрішніх водних шляхах»</p>	<p>СК1. Здатність оперувати необхідними технічними та річковими термінами, а також термінами пов'язаними з соціальними аспектами у стандартизованих фразах.</p> <p>СК2. Здатність використовувати документацію, необхідну для експлуатації суден, читати креслення, схеми, іншу технічну документацію щодо будови, механізмів, систем та пристроїв судна, вести необхідні журнали та інші документи.</p> <p>СК3. Здатність розрізняти будови, характеристики, конструкції, розміри та тоннаж різних видів плавучих засобів, включаючи судна та каравани, судові системи та пристрої, виконувати розрахунки морехідних якостей судна – плавучості, остійності, міцності, здійснювати контроль та підтримку судна у морехідному стані.</p> <p>СК4. Здатність розрізняти типи та конструкції шлюзів, мостів дамб, інших гідротехнічних споруд, здатність забезпечувати процес їх проходження.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах та уміння користуватися загальними положеннями, сигналами місцевих компетентних органів, сигналами та знаками, навігаційними посібниками, картами та іншими інформаційними матеріалами.</p> <p>СК6. Здатність користуватися інструментами нагляду за водним рухом та використовувати сучасні електронні навігаційні засоби та системи.</p> <p>СК7. Здатність нести безпечну вахту на ходу і стоянці та забезпечувати організацію операцій зі швартування, відшвартування, буксирні (штовхальні) операції, операції зчеплення із баржами, причалювання та постановки на якір.</p> <p>СК8. Здатність орієнтуватися та маневрувати з урахуванням географічних, гідрологічних, метеорологічних та морфологічних особливостей</p>

внутрішніх водних шляхів, в тому числі з високою щільністю руху, в умовах руху та намерзання криги, паводку, мілководдя, сильного вітру, використовувати приводні та маневруючі системи, а також відповідні системи зв'язку та сигналізації.

СК9. Здатність належно реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з навігацією (посадка на мілину, зіткнення та ін.) та проводити необхідні дії під час загрози неминучого зіткнення, отримання сигналу лиха, координувати пошуково-рятувальні операції, використовувати системи і обладнання зв'язку та сигналізації.

СК10. Здатність планувати та гарантувати безпечно перевезення та обслуговування вантажу та пасажирів, здійснювати вантажно-розвантажувальні роботи, укладку вантажу в трюмі, розраховувати кількість вантажу, розробляти вантажні плани з урахуванням впливу на посадку, остійність та міцність судна, користуватися програмним забезпеченням, застосовувати міжнародні нормативні документи щодо перевезень внутрішнім водним транспортом.

СК11. Здатність здійснювати підготовку, експлуатацію, спостереження, оцінювання роботи та обслуговування рухової установки, допоміжних механізмів і систем та управляти їх роботою.

СК12. Здатність здійснювати виявлення, встановлення причин та усунення несправностей (пошкоджень) суднового механічного обладнання, приведення його в робочий стан і вживати заходів щодо їх запобігання.

СК13. Здатність здійснювати експлуатацію електричного, електронного обладнання і систем управління.

СК14. Здатність здійснювати технічне обслуговування і ремонт електричного та електронного обладнання, запобігати пошкодженню, виявляти і усувати несправності та приводити в робочий стан електричне та електронне устаткування.

СК15. Здатність використовувати ручні інструменти, верстати та вимірювальні інструменти для обслуговування та ремонту технічних пристроїв, в тому числі такелажних робіт.

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання, які є загальними для всіх спеціалізацій

- ЗРН1. Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності.
- ЗРН2. Застосовувати заходи протипожежної безпеки та боротьби з пожежами на суднах.
- ЗРН3. Контролювати безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів.
- ЗРН4. Виконувати вимоги судових планів дій під час аварійних ситуацій та схем з боротьби за живучість судна, а також здійснювати дії у випадку аварійних ситуацій згідно з цим планом.
- ЗРН5. Надавати першу медичну допомогу та застосовувати засоби першої медичної допомоги на суднах.
- ЗРН6. Здійснювати контроль за виконанням вимог національного і міжнародного законодавства в сфері мореплавства та заходів щодо забезпечення охорони людського життя на морі, охорони і захисту морського середовища.
- ЗРН7. Проводити інструктажі та тренінги на борту судна в межах сфери своєї відповідальності.
- ЗРН8. Забезпечувати контроль щодо дотримання правил техніки безпеки персоналу, пасажирів та судна.
- ЗРН9. Використовувати системи внутрішньо-суднового зв'язку.

Спеціалізація 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»

- РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- РН2. Здійснювати плавання та визначати місцезнаходження судна за допомогою небесних тіл, берегових орієнтирів, засобів навігаційного огороження, маяків, знаків та буїв, з урахуванням вітрів, приливів та відливів, течій та розрахункової швидкості.
- РН3. Користуватися морськими навігаційними картами та посібниками, такими як лоції, таблиці припливів, повідомлення морякам, навігаційні попередження, що передаються за допомогою радіо, та інформація про встановлені шляхи руху суден.
- РН4. Працювати з обладнанням, застосовувати інформацію електронних картографічних навігаційно-інформаційних систем, радіонавігаційних засобів, ехолотів, магнітних та гірокомпасів для навігації та місцезнаходження.
- РН5. Розуміти принципи роботи магнітних та гірокомпасів визначати їх поправки з використанням засобів морехідної астрономії та навігації згідно з наземними орієнтирами й урахувати такі поправки.
- РН6. Застосовувати системи управління стерновим приводом, виконувати експлуатаційні процедури та перехід з ручного на автоматичне управління й навпаки.

PH7. Визначати характеристики різних систем погоди, порядок передачі повідомлень та систем запису, тлумачити і застосовувати наявну метеорологічну інформацію та отриману з суднових метеорологічних приладів.

PH8. Використовувати основні принципи несення ходової навігаційної вахти, застосувань та цілей Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі та використання встановлених шляхів руху суден відповідно до Загальних положень про становлення шляхів руху суден.

PH9. Тлумачити та аналізувати інформацію, отриману від радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки (ЗАРП) для забезпечення судноводіння.

PH10. Виконувати необхідні процедури під час порятунку людей, що зазнають лиха у морі, надання допомоги судну, що зазнає лиха, вживати заходів та виконувати першочергові дії під час зіткнення або посадки на мілину, аварійних ситуацій і аварій у морі та порту.

PH11. Застосовувати зміст Керівництва ІМО з пошуку та порятунку торговельних суден, проводити необхідні дії й приймати рішення для захисту і безпеки екіпажу, пасажирів і вантажу.

PH12. Володіти належними знаннями державної та англійської мов, що дозволяє використовувати навігаційні карти і посібники, розуміти метеорологічну інформацію та повідомлення стосовно безпеки судна, підтримувати зв'язок з іншими суднами та береговими станціями, виконувати обов'язки особи командного складу екіпажу, члени якого розмовляють різними мовами.

PH13. Передавати та приймати світлові сигнали за допомогою азбуки Морзе та використовувати Міжнародний кодекс сигналів.

PH14. Враховувати фактори впливу на маневрування та керованість судна такі як дедвейт, осадка, диферент, швидкість та запас води під кілем, вітру і течії.

PH15. Виконувати процедури постановки на якір, швартування, буксирування суден, маневрування під час порятунку людини за бортом, враховуючи маневрові та інерційно-гальмувальні характеристики судна.

PH16. Застосовувати правила безпечної обробки, розміщення та кріплення вантажів, уміти аналізувати і враховувати вплив вантажів на остійність судна, забезпечувати ефективний зв'язок під час завантаження та розвантаження.

PH17. Виконувати процедури проведення перевірок, виявляти пошкодження та дефекти, що спричиняються: корозією, суворими погодними умовами, операціями з завантаження та розвантаження, визначати ті елементи конструкції судна, які є критичними для безпеки судна.

PH18. Вживати заходів застереження для запобігання забрудненню морського навколишнього середовища та процедури з боротьби із забрудненням та все пов'язане з цим обладнання.

PH19. Застосовувати інформацію про остійність, таблиці посадки та напружень, діаграми та пристрої для розрахунку напружень корпусу. Розуміти основні заходи, які необхідно вжити у випадку часткової втрати плавучості.

PH20. Розуміти особливості роботи систем дистанційного управління руховою установкою та систем і служб машинного відділення.

PH21. Передавати і отримувати інформацію за допомогою обладнання глобального морського зв'язку і забезпечувати зв'язок у всіх випадках.

PH22. Управляти рятувальними шлюпками, плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для спуску на воду, користуватися обладнанням для них, зокрема радіобладнанням рятувальних засобів, супутниковими АБР, пошуковими та рятувальними транспондерами, гідрокостюмами й термозахисними засобами.

Спеціалізація 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»

PH1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

PH2. Враховувати характеристики та обмеження матеріалів, використовуваних під час побудови й ремонту суден та обладнання.

PH2. Враховувати характеристики, властивості, параметри обладнання під час виготовлення та ремонту систем і компонентів.

PH3. Читати і аналізувати креслення та інструкції.

PH4. Проводити розбирання, огляд, ремонту та збирання суднової установки та обладнання.

PH5. Виконувати вимоги стосовно безпеки для роботи з судновими електричними системами.

PH6. Застосовувати знання конструкції та експлуатаційних характеристик суднових електричних систем постійного та перемінного струму, електричного випробувального та вимірювального обладнання.

PH7. Усвідомлювати основні принципи несення ходової машинної вахти.

PH8. Виконувати обов'язки, пов'язані з прийомом та здачею вахти і звичайні, які виконують під час несення вахти.

PH9. Вести записи в машинному журналі стосовно стану та роботи суднових механічних систем на основі значень показників, отриманих з приладів.

PH10. Виконувати процедури безпеки та аварійні процедури: перехід від дистанційного (автоматичного) до місцевого управління всіма системами.

PH11. Знати державну та англійську мови в обсязі, що дозволяє особі командного складу використовувати технічні посібники та виконувати обов'язки механіка.

PH12. Виконувати і контролювати експлуатацію головних та допоміжних механізмів (парових котлів, зокрема систем згоряння палива) відповідно до встановлених правил і процедур.

PH13. Швидко виявляти відхилення від норми, визначати причини несправностей механізмів та забезпечувати загальну безпеку судна.

PH14. Виконувати звичайні обов'язки з експлуатації паливних, мастильних, баластних та інших насосних систем судна.

PH15. Здійснювати, відповідно до встановлених правил і процедур, експлуатацію електричних перетворювачів, генераторів та систем управління.

PH16. Дотримуватися процедур безпеки та процедур дій під час виведення з експлуатації, розбирання та збирання установок та обладнання суднових механічних систем.

PH17. Використовувати всі системи внутрішньо-суднового зв'язку.

PH18. Вживати заходів застереження та виконувати процедури контролю за судновими операціями для забезпечення відповідності вимогам Конвенції МАРПОЛ, щодо запобігання забруднення морського навколишнього середовища.

PH19. Застосовувати інформацію про остійність, таблиці посадки та напруження, діаграми та пристрої для розрахунку напружень корпусу.

PH20. Розуміти основні принципи водонепроникності та необхідні заходи, які застосовують у випадку часткової втрати плавучості.

PH21. Використовувати рятувальні засоби та обладнання, зокрема радіоблабднання, під час пошуку людей.

Спеціалізація 271.03 «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики»

PH1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

PH2. Застосовувати початкове розуміння роботи таких механічних систем: первинні двигуни; головна рушійна установка, допоміжні механізми, системи управління стерновим приводом, системи обробки вантажів, палубних механізмів та побутових суднових систем.

PH3. Застосовувати початкові знання електротехнологій і теорії електричних машин, основ електроніки і силової електроніки, електричних щитів і електрообладнання, основ автоматичних систем і технологій управління.

PH4. Застосовувати початкові знання приладів, сигналізації і слідкуючих систем, електроприводів, технології електричних матеріалів, електрогідравлічних і електропневматичних систем управління.

PH5. Здійснювати підготовку систем управління рушійною установкою та допоміжними механізмами.

PH6. Здійснювати з'єднання, розподіл навантаження і перемикання генераторів; з'єднання та роз'єднання розподільних щитів і пультів.

PH7. Застосовувати теоретичні знання високовольтних технологій, гребних електричних установок, електромоторів і систем управління.

PH8. Застосовувати практичні знання і розуміти небезпеку під час обслуговування і експлуатації високовольтних систем.

PH9. Розуміти принципи обробки даних, знати принципи побудови та використання комп'ютерних мереж на суднах, зокрема на містку, у машинному відділенні та для вирішення комерційних завдань.

PH10. Застосовувати державну та англійську мови під час виконання своїх обов'язків і використання англійських технічних посібників.

PH11. Забезпечувати функціонування і робочі випробування наступного обладнання і його конфігурацію: слідкуючих систем; пристрою автоматичного управління; захисних пристроїв.

- PH12. Здійснювати технічне обслуговування і ремонт електричних систем і обладнання постійного струму.
- PH13. Виконувати безпечну експлуатацію і технічне обслуговування систем автоматики і управління головною рушійною установкою відповідно до вимог встановлених правил і процедур.
- PH14. Забезпечувати перевірку, виявлення несправностей і технічне обслуговування, а також відновлення електричного і електронного контрольного обладнання до робочого стану.
- PH15. Здійснювати швидке виявлення несправності і виконувати безпечно обслуговування і ремонт навігаційного обладнання і систем суднового зв'язку.
- PH16. Здійснювати контроль та належне обслуговування електронних систем і систем управління палубними механізмами і вантажопідйомним обладнанням, та виконувати вимоги відповідних інструкцій під час ремонту та введення в експлуатацію.
- PH17. Застосовувати безпечні процедури та виявляти несправності під час обслуговування та ремонту систем управління і безпеки побутового обладнання.
- PH18. Застосовувати початкові знання теорії та устрою судна під час виконання своїх обов'язків і спілкування з членами екіпажу.
- PH19. Застосовувати знання і усвідомлювати першочергові дії в разі аварій чи аварійних випадків на судні.
- PH20. Вживати заходів застереження та процедури контролю за судновими операціями, для забезпечення відповідності вимогам Конвенції МАРПОЛ, що до запобігання забруднення морського навколишнього середовища в межах своєї відповідальності.
- PH20. Використовувати рятувальні засоби та обладнання, зокрема радіоблабнання, під час пошуку людей.

Спеціалізація 271.04 «Судноводіння на внутрішніх водних шляхах»

- PH1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- PH2. Використовувати відповідні технічні терміни, спілкуватись стандартними фразами зв'язку.
- PH3. Виконувати мінімальні вимоги до комплектації, кваліфікації та медичного стану екіпажу, режимів праці та відпочинку, застосовувати чинне законодавство та правила компанії.
- PH4. Використовувати інформаційно-комунікаційні, зокрема комп'ютерні, системи в професійній діяльності.
- PH5. Знати структуру та зміст класифікаційних та інших обов'язкових документів судна, процедур перевірок судна та його обладнання, вести судновий журнал, машинний журнал, журнал нафтових операцій та інші.
- PH6. Вживати заходів застереження для запобігання забрудненню морського навколишнього середовища та процедури з боротьби із забрудненням та все пов'язане з цим обладнання.

PH7. Застосовувати інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності, та інші норми щодо безпечних та стійких умов праці в професійній діяльності.

PH8. Застосовувати правила плавання внутрішніми водними шляхами, розраховувати рівень води, глибину та надводний габарит, обчислювати відстані та час плавання з урахуванням обмежень.

PH9. Використовувати інформацію щодо гідрологічних, морфологічних та метеорологічних характеристик водних шляхів, швидкості течії, площ водозбору та ін., враховувати метеорологічний вплив на водні шляхи, структуру прогнозів погоди, повідомлення служби попередження.

PH10. Застосовувати знання конструкцій інженерних споруд, профілів водних шляхів та їх впливу на судноплавство, проходити через різні типи шлюзів, мостів, каналів, використовувати безпечні гавані і порти на ніч.

PH11. Користуватися навігаційними приладами, посібниками, документами, сигналами, системами AIS, RIS, Inland ECDIS, GPS та їх компонентами, знаками денної та нічної сигналізації та засобами водного руху, мати навички корегування навігаційних засобів, усвідомлювати джерела помилок під час управління судном та принципи їх виникнення.

PH12. Застосовувати знання конструкцій та принципів дії рушійних, рульових та швартовних, якірних пристроїв та систем, впливу хвиль, вітру і течії на хід, маневрування або нерухоме судно, впливу руху судна на посадку залежно від глибини води та ширини каналу, реакції судна на вплив мілководдя та близькості стінок каналу або взаємодії з іншим судном на ходу або біля причалу.

PH13. Керувати судном під час постановки на якір, швартування, буксирування, враховуючи маневрові елементи та морехідні якості судна.

PH14. Вживати заходів у разі неминучого зіткнення або аварії, навалу, посадки судна на мілину тощо з метою мінімізації шкоди для людей та довкілля.

PH15. Розраховувати посадку, остійність і міцність судна та контролювати її протягом рейсу, в зокрема за допомогою програмного забезпечення.

PH16. Застосовувати правила та норми вантажних робіт (в тому числі з небезпечними вантажами) та обмеження пов'язані з цим, розробляти вантажний план та інтерпретувати обмеження для критеріїв остійності, згинаючого моменту та перерізуючої сили, зокрема за допомогою програмного забезпечення.

PH17. Визначати вагу та кількість завантаженого або розвантаженого сухого та рідкого вантажу, укладати вантажі в трюмі за допомогою засобів кріплення та розуміти наслідки неправильного завантаження та розвантаження.

PH18. Застосовувати чинні норми щодо пасажирських суден, їх конструкцію, критерії остійності, вплив переміщення пасажирів та вживати заходів щодо підтримки плавучості та остійності у разі пошкодження.

PH19. Розуміти креслення, керівництво з експлуатації обладнання, технічні посібники, та використовувати їх для оцінювання продуктивності обладнання та його належної роботи.

PH20. Використовувати обладнання судна, головної енергетичної установки, допоміжного обладнання та систем управління, його конструкції та експлуатаційні характеристики, характеристики матеріалів, необхідних для

безпечної роботи та інше обладнання судна, паливні, масляні та інші матеріали відповідно до технічних умов та призначення.

PH21. Готувати до пуску, запускати, регулювати та зупиняти двигуни та інші технічні засоби, забезпечувати експлуатацію баластних, вантажних та інших систем з урахуванням вільних поверхневих впливів на остійність.

PH22. Виявляти несправності двигуна, пристроїв та систем, типові джерела невідповідного поведіння, давати інструкції щодо їх усунення.

PH23. Застосовувати знання принципів електротехніки, електроніки, автоматики та різного електрообладнання суден, його конструкції та експлуатаційних характеристик, користуватися розподільчими щитами, електрообладнанням судна, береговим електропостачанням, безпечно працювати з електрообладнанням, тестувати, ремонтувати та обслуговувати системи управління.

PH24. Застосовувати інструменти, верстати, знаряддя, процедури технічного обслуговування та ремонту двигунів та обладнання, в тому числі такелажного, користуватися програмами планування технічного обслуговування, контролювати проведення, якість виконаних робіт, вести журнали технічного обслуговування.

PH25. Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

6. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит має забезпечувати демонстрацію досягнення випускником результатів навчання, передбачених цим стандартом і освітньо-професійною програмою.

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам

фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджують та/або присвоюють, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосовування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

8. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	Професійного стандарту немає
Особливості Стандарту фахової передвищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

9. Перелік рекомендованих джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
3. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 № 2834-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» від 13.07.2020 № 918.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-fahovoyi-peredvishoyi-osviti>
7. Наказ Держспоживстандарту «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010» від 28.10.2010 № 327.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

8. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 271 «Річковий та морський транспорт» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 13.11.2018 р. № 1239.

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/271-richkoviy-ta-morskiy-transport-bakalavr.pdf>

9. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» від 01.06.2018 № 570.

URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdiysnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

10. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України» від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80#Text>

11. Закон України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року»: /Відомості Верховної Ради України, 1996, № 50, т.284.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464/96-%D0%B2%D1%80#Text>

12. Закон України «Про внутрішній водний транспорт» від 03.12.2020 №1054-ІХ.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text>

13. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_053#Text

14. Манільські поправки до додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року (Резолюція 1 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року) (Резолюція 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року).

URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_052#Text

15. Кодекс з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками (додаток до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року).

URL: <https://ips.ligazakon.net/document/TM070968>

16. Постанова Верховної Ради України «Кодекс торговельного мореплавства України» від 09.12.94 № 277/94-ВР/Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, №№ 47, 48, 49, 50, 51, 52, ст. 349.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Наказ Міністерства інфраструктури України «Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння» від 07.08.2013 р. № 567. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2013 р. за № 1466/23998.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1466-13#Text>

18. Директива (ЄС) 2017/2397 Європейського Парламенту і Ради «Про визнання професійних кваліфікацій у внутрішньому судноплаванні та про скасування директив Ради 91/672/ЄЕС та 96/50/ЄС» від 12 грудня 2017 року.

URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-17#Text

19. European Standard for Qualifications in Inland Navigation (ES-QIN). Edition 2019. European Committee for drawing up Standards in the field of Inland Navigation (CESNI), Strasbourg, EU.

URL: <https://www.cesni.eu/en/actualites/publication-of-es-qin-2019-european-standard-for-qualifications-in-inland-navigation-consolidated-version/>

**Заступник генерального директора
директорату фахової передвищої,
вищої освіти – керівник експертної групи**

Алла РИБАЛКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Заклад фахової передвищої освіти самостійно визначає перелік навчальних дисциплін, практик та інших складових освітнього процесу, необхідних для набуття визначених Стандартом компетентностей.

Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади фахової передвищої освіти під час формування освітньо-професійних програм можуть вказувати додаткові компетентності і результати навчання, форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти тощо.

Під час формування освітньо-професійних програм з інтегрованою освітньою програмою профільної середньої освіти та складання навчальних планів до затвердження в установленому порядку освітньої програми профільної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти зобов'язані керуватися цим Стандартом та наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

У Таблиці 1 подано матрицю відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій, у Таблиці 2 – відповідність визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей.

Освітні кваліфікації, звання осіб командного складу морських суден можуть присвоювати відповідно до вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками, та національних вимог щодо підготовки моряків.

Освітні кваліфікації, що присвоюють за іншими спеціалізаціями, не передбачають присвоєння випускникам звань осіб командного складу морських суден.

Освітня кваліфікація, за якою випускникам можуть присвоювати звання капітана (судноводія) суден внутрішнього плавання відповідно до статті 30 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», положень Директиви (ЄС) 2017/2397 Європейського Парламенту і Ради від 12 грудня 2017 року «Про визнання професійних кваліфікацій у внутрішньому судноплаванні та про скасування директив Ради 91/672/ЄЕС та 96/50/ЄС» (далі – Директива (ЄС) 2017/2397), національних вимог щодо підготовки членів екіпажів суден внутрішнього плавання.

Освітні кваліфікації, що присвоюються за іншими спеціалізаціями, не передбачають присвоєння випускникам звань капітана (судноводія) суден внутрішнього плавання.

Звання осіб командного складу морських суден присвоюють за процедурою, визначеною Кодексом торговельного мореплавства України та Положенням про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, що затверджує Міністерство інфраструктури України.

Компетенція капітана (судноводія) судна внутрішнього плавання засвідчується видачею посвідчення відповідно до Закону України «Про внутрішній водний транспорт», Директиви (ЄС) 2017/2397, Рекомендацій

Дунайської комісії відносно посвідчень судноводія, прийнятих постановою сідмдесят сьомої сесії Дунайської комісії від 15.12.2011, згідно з Положенням про порядок видачі посвідчення судноводія торговельного судна, яке допущено до плавання судноплавними річковими внутрішніми водними шляхами, що затверджується Міністерством інфраструктури України.

Працевлаштування випускників на суднах та підприємствах річкового та морського транспорту на посадах, які визначені класифікатором професій ДК 003:2010 та довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 67 «Водний транспорт» та пов'язані із управлінням рухом суден, управлінням операціями суден, гарантуванням безпеки судноплавства.

До зайняття посад осіб командного складу морських суден допускають осіб, які мають відповідні звання, встановлені Положенням про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, що затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту

До зайняття посади капітана (судноводія) судна внутрішнього плавання допускають осіб, які мають відповідне посвідчення видане згідно з Положенням про порядок видачі посвідчення судноводія торговельного судна, яке допущено до плавання судноплавними річковими внутрішніми водними шляхами, що затверджується Міністерством інфраструктури України.

Освітні програми мають забезпечувати виконання вимог Директиви (ЄС) 2017/2397 та стандартів CESNIES-QIN, як зазначено у розділі 8 цього стандарту.

Стандарт фахової передвищої освіти враховує вимоги стандартів компетентності, встановлених Кодексом з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками (для спеціалізацій 271.01, 271.02, 271.03) та Директиви (ЄС) 2017/2397 (для спеціалізації 271.04).

Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.

Директива (ЄС) 2017/2397 Європейського Парламенту і Ради від 12 грудня 2017 року «Про визнання професійних кваліфікацій у внутрішньому судноплавстві та про скасування директив Ради 91/672/ЄЕС та 96/50/ЄС».

Освітньо-професійні програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами» мають забезпечувати:

- виконання вимог стандартів компетентності, встановлених правилами II/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;

- виконання вимог щодо практичної підготовки, встановлених правилом II/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;

- отримання здобувачем фахової передвищої освіти протягом необхідного стажу плавання систематичної практичної підготовки та досвіду стосовно виконання завдань, обов'язків та відповідальності вахтового помічника капітана з урахуванням керівництва, наведеного у розділі В – II/1 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти.

Освітньо-професійні програми за спеціалізацією 271.02 «Управління

судновими технічними системами і комплексами» мають забезпечувати:

- виконання вимог стандартів компетентності, встановлених правилами III/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;
- виконання вимог щодо практичної підготовки, встановлених правилом III/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;
- отримання здобувачем фахової передвищої освіти протягом необхідного стажу плавання систематичної практичної підготовки та досвіду стосовно виконання завдань, обов'язків та відповідальності вахтового механіка з урахуванням керівництва, наведеного у розділі В – III/1 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти.

Освітньо-професійні програми за спеціалізацією 271.03 «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики» мають забезпечувати:

- виконання вимог щодо стандартів компетентності та практичної підготовки, встановлених правилом III/6 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;
- отримання здобувачем фахової передвищої освіти протягом необхідного стажу плавання систематичної практичної підготовки та досвіду стосовно виконання завдань, обов'язків та відповідальності електротехнічного офіцера.

Освітньо-професійні програми за спеціалізацією 271.04 «Судноводіння на внутрішніх водних шляхах» мають забезпечувати:

- виконання вимог щодо стандартів компетентності та практичної підготовки, встановлених частиною 1, розділом 2 Європейських стандартів кваліфікацій у галузі внутрішнього судноплавства, видання 2019 року (CESNIES-QIN 2019);
- виконання вимог щодо стандартів практичного іспиту для отримання кваліфікаційного посвідчення судноводія згідно з частиною 2, розділу 4 Європейських стандартів кваліфікацій у галузі внутрішнього судноплавства, видання 2019 року (CESNIES-QIN 2019).

Інші спеціалізації, що можуть бути запроваджені закладами фахової передвищої освіти відповідно до частини 5 ст. 34 Закону України «Про освіту», частиною 2 статті 10 Закону України «Про фахову передвищу освіту» або центральними органами виконавчої влади, не передбачають обов'язкового виконання вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками та Директиви (ЄС) 2017/2397.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій

Класифікація компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій	Знання Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних; Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1.		УМ 1	К 2	ВА 1
ЗК2.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 2	ВА 2
ЗК3.	ЗН 1	УМ 1	К 2	ВА 1
ЗК4.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 2	ВА 2
ЗК5.		УМ 1	К 2	
ЗК6.	ЗН 1	УМ 1		
ЗК7.			К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
ЗК8.		УМ 1, УМ 2	К 2	ВА 2
Спеціальні компетенції, які є загальними для всіх спеціалізацій				
ЗСК1.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1
ЗСК2.	ЗН 1			ВА 1
ЗСК3.			К 2	
ЗСК4.	ЗН 1	УМ 1		
ЗСК5.	ЗН 1	УМ 1		
ЗСК6.			К 2	ВА 1
ЗСК7.				ВА 1
ЗСК8.	ЗН 1	УМ 1		

Таблиця 1.1

**Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій
Спеціалізація 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»**

Класифікація компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій	Знання Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних; Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Спеціальні компетентності				
СК1.	ЗН 1	УМ 1		
СК2.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1, ВА 2
СК3.		УМ 1, УМ 2		ВА 1, ВА 2
СК4.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1, ВА 3
СК5.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1
СК6.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1
СК7.	ЗН 1	УМ 1	К1	ВА 1
СК8.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1
СК9.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1
СК10.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2		ВА 1, ВА 2
СК11.		УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 1	ВА 1
СК12.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1, ВА 2
СК13.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		ВА 1, ВА 2
СК14.	ЗН 1	УМ 1	К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
СК15.	ЗН 1		К 1, К 2	ВА 1, ВА 2

**Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій
Спеціалізація 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»**

Класифікація компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій	Знання Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних; Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Спеціальні компетентності				
СК1.	ЗН 1		К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
СК2.	ЗН 1		К 1	ВА 1, ВА 2
СК3.	ЗН 1		К 1	ВА 1, ВА 2
СК4.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 1, К 2	ВА 1
СК5.	ЗН 1			ВА 1
СК6.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1	
СК7.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1	ВА 2
СК8.				ВА 2
СК9.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 2	
СК10.	ЗН 1		К 1	ВА 2
СК11.			К 1	
СК12.	ЗН 1	УМ 1	К 1	
СК13.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1, ВА 2
СК14.	ЗН 1			ВА 1
СК15.	ЗН 1		К 1, К 2	ВА 1

Таблиця 1.3

**Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій
Спеціалізація 271.03 «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики»**

Класифікація компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій	Знання Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних; Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Спеціальні компетентності				
СК1.		УМ 1	К 1	ВА 1, ВА 2
СК2.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 2
СК3.		УМ 1		ВА 2
СК4.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1	
СК5.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 1	ВА 2
СК6.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1, ВА 2
СК7.	ЗН 1	УМ 1	К 1	
СК8.	ЗН 1	УМ1, УМ 3	К 1	ВА 2
СК9.	ЗН 1	УМ 1	К 1	
СК10.	ЗН 1	УМ 1		
СК11.	ЗН 1		К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
СК12.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		ВА 1
СК13.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1	ВА 1
СК14.	ЗН 1		К 1	ВА 1
СК15.	ЗН 1		К 1, К 2	ВА 1

Таблиця 1.4

**Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій
Спеціалізація 271.04 «Судноводіння на внутрішніх водних шляхах»**

Класифікація компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій	Знання Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних; Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Спеціальні компетентності				
СК1.	ЗН 1		К 1	
СК2.	ЗН 1	УМ 1		ВА 2
СК3.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2		
СК4.	ЗН 1		К 1, К 2	
СК5.	ЗН 1	УМ 1		ВА 1
СК6.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1	ВА 1, ВА 2
СК7.	ЗН 1	УМ 1	К 1	
СК8.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 1, К 2	ВА 1
СК9.	ЗН 1	УМ 1	К 1	
СК10.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1, ВА 2
СК11.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3		ВА 1
СК12.	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1, ВА 2
СК13.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3		ВА 1, ВА 2
СК14.	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 1	ВА 1, ВА 2
СК15.	ЗН 1	УМ 1, УМ 3		ВА 2, ВА 3

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Спеціальні компетентності, які є загальними для всіх спеціалізацій

Результати навчання, які є загальними для всіх спеціалізацій	Компетентності							
	ЗСК1	ЗСК2	ЗСК3	ЗСК4	ЗСК5	ЗСК6	ЗСК7	ЗСК8
ЗРН1		+						
ЗРН2	+					+		
ЗРН3		+						
ЗРН4		+	+					
ЗРН5				+				
ЗРН6					+			
ЗРН7							+	
ЗРН8							+	
ЗРН9								+

